

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/144/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612200469
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7612200469.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobkyne Mgr. C. A., nar. X.XX.XXXX, bytom O., A. XXX/XX, proti žalovanému T. Z., nar. X.X.XXXX, bytom A., G.. O. XX/XX, o vydanie osobného motorového vozidla a vzájomnej žalobe žalovaného, o zaplatenie sumy 8.200,- € s prísl., o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku 8C/8/2012-337 zo dňa 9.10.2017 a dopĺňaciemu rozsudku 8C/8/2012-409 zo dňa 23.7.2019 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

Nepripúšťa zmenu žaloby navrhnutú žalobkyňou v podanom odvolaní.

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutom výroku o zastavení konania o vzájomnej žalobe v časti úrokov z omeškania.

V ostatnej časti m e n í rozsudok tak, že vzájomnú žalobu žalovaného zamietá.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňi 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie, konania o vzájomnej žalobe a trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 8.200,- € s 5,25 % úrokmi z omeškania ročne od 20.5.2014 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Dopĺňacím rozsudkom 8C/8/2012-409 zo dňa 23.7.2019 súd doplnil rozsudok o výrok, ktorým zastavil konanie v časti úrokov z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 8.200,- € od 3.11.2021 do 19.5.2014 a vo výške 3,5 % ročne zo sumy 8.200,- € od 20.5.2014 do zaplatenia, lebo o tejto časti nároku opomenul rozsudkom rozhodnúť. O zastavení konania rozhodol podľa ust. § 145 ods. 1, 2 CSP z dôvodu, že vzájomnú žalobu vzal žalovaný sčasti späť a žalobkyňa s týmto procesným úkonom žalovaného nesúhlasila, avšak v podaní zo dňa 19.6.2019 uviedla skutočnosti, ktoré súd nepovažoval za vážne dôvody jej nesúhlasu so späťvzatím vzájomnej žaloby v časti úrokov z omeškania vzhľadom na to, že čiastočné späťvzatie žaloby je v jej záujme, nakoľko žalovaný požadoval priznať úroky z omeškania v nižšej sadzbe a za kratšie časové obdobie.

3. Rozhodol tak o vzájomnej žalobe žalovaného (v poradí druhej), ktorou sa žalovaný (po pripustení jej zmeny uznesením č.k. 8C/8/2012-310 zo dňa 26.7.2017) v tomto spore o uloženie povinnosti žalovanému vydať žalobkyňi motorové vozidlo zn. BW3 Touring EČV: O. XXX Q., domáhal od žalobkyne zaplatenia sumy 8.200,- € s prísl. na tom skutkovom základe, že so žalobkyňou od r. 2008 žili v

družobnom vzťahu a v r. 2011 jej požičal na kúpu motorového vozidla sumu 13.000,- € z finančných prostriedkov, ktoré mu po rozvode manželstva vyplatila jeho bývalá manželka titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva s tým, že vozidlo prihlásili na meno žalobkyne a dohodli sa, že keď si vybaví úver, požičané peniaze mu žalobkyňa bude splácať v splátkach a celú pôžičku vráti do 17.10.2011. Žalobkyňa dňa 30.8.2011 na jeho účet previedla sumu 3.000,- € a dňa 5.9.2011 sumu 1.750,- €, teda spolu sumu 4.750,- €, z ktorej jej vrátil 150,- €, následne začala tvrdiť, že nemá prostriedky a banka jej už neposkytne ďalšiu pôžičku, preto súhlasila s jeho návrhom, že motorové vozidlo môže prepísať na seba „výmenou za vrátenie sumy 4.600,- €“, na prepis vozidla mu mala vydať plnomocenstvo, no k tomu nedošlo, pretože dňa 7.11.2011 ho žalobkyňa písomne vyzvala na vydanie neoprávnene zadržovaného osobného motorového vozidla a tvrdila, že peniaze na kúpu vozidla jej daroval.

4. Právoplatným rozsudkom č.k. 8C/8/2012-209 zo dňa 23.3.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 11Co/300/2015-272 zo dňa 1.3.2017 súd uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni osobné motorové vozidlo zn. K. E. N.: O. XXX Q., Z. Č.: H. spoločne s kľúčmi od vozidla a osvedčením o evidencii vozidla - časť I., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, lebo po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že označené motorové vozidlo vlastnícky patriace žalobkyni žalovaný neoprávnene zadržáva a odmieta jej ho vydať, preto žalobkyňa sa podanou žalobou podľa ust. § 126 Občianskeho zákonníka dôvodne domáha ochrany vlastníckeho práva. V ostatnej časti, t.j. v napadnutých výrokoch (II. a III.) o uložení povinnosti žalobkyni zaplatiť žalovanému sumu 8.200,- € s 5,25 % úrokmi z omeškania ročne od 29.5.2014 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a o zamietnutí protinávru žalovaného v prevyšujúcej časti, odvolací súd rozsudok 8C/8/2012-209 zo dňa 23.3.2015 (napadnutý odvolaniami žalobkyne i žalovaného) zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, po dopĺňujúcom výsluchu žalovaného a vyhodnotení vykonaných dôkazov, nárok uplatnený vzájomnou žalobou žalovaného právne posúdil podľa ust. § 628 ods. 1 a § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Vykonaným dokazovaním mal preukázané a nesporné, že finančné prostriedky, za ktoré žalobkyňa zakúpila osobné motorové vozidlo, vlastnícky patrili žalovanému, ktorý v tomto období disponoval značnými prostriedkami od svojej bývalej manželky (dohoda uzavretá dňa 2.6.2011 medzi žalovaným a jeho bývalou manželkou, výpoveď svedkyne L. C., výber sumy 47.000,- € z účtu žalovaného dňa 21.7.2011 preukázanej výpisom z účtu a výpoveďou žalobkyne). Vo vzťahu ku spornej skutkovej okolnosti, či kúpna cena 13.000,- € zaplatená za motorové vozidlo (ktorého vlastníčkou sa stala žalobkyňa) bola darom alebo pôžičkou žalovaného žalobkyni, sa súd prvej inštancie „zaoberal tvrdeniami strán“, keďže pri údajnom darovaní nebol prítomný žiaden svedok, a zisťoval, či došlo k platnému darovaniu (uzavretiu dvojstranného právneho úkonu), teda či žalovaný ako darca z vlastnej vôle odovzdal žalobkyni finančné prostriedky vo výške 13.000,- € a žalobkyňa ako obdarovaná predmet daru prijala alebo žalovaný žalobkyni peniaze (len) požičal a ona sa následne snažila peniaze mu vrátiť. Konštatoval v tejto spojitosti, že darovanie je veľmi často používaný inštitút vyskytujúci sa hlavne medzi príbuznými či manželmi; v tomto prípade však žalobkyňa mala prijať od žalovaného značne hodnotný dar, i keď svoj vzťah s ním považovala za priateľský a v čase darovania veľké šance na jeho rozvíjanie nevidela, keď vytýkala žalovanému, že sa bezplatne u nej stravoval, nocoval a intímne s ňou stýkal a považovala preto za prirodzenú vec, aby z vďaky za 2,5 roka trvajúcu známosť jej daroval peniaze na zakúpenie auta. Po vyhodnotení tvrdení strán a vykonaných dôkazov (výpovedí strán a svedeckej výpovede matky žalobkyne C. A.) súd prvej inštancie zdôraznil, že „darovanie nemožno vnímať ako druh vyrovnania za poskytnutie stravy, ubytovania, či pohlavného zblížovania“ a vychádzajúc z názoru o absentujúcej vôli žalovaného peniaze žalobkyni darovať, ustálil, že medzi účastníkmi konania k platnému darovaniu nedošlo. V neprospech žalovaného vyhodnotil skutočnosť, že žalovaný v priebehu celého konania menil svoje stanoviská, keď jeho obrana v spore bola najskôr založená na tvrdení dohody strán o založení podielového spoluvlastníctva strán k OMV zn. BMW3 Touring EVČ:O. XXX Q., VIN číslo: H., preto žiadal určiť, že vozidlo patrí do podielového spoluvlastníctva strán a domáhal sa jeho zrušenia a vyporiadania a prikázania motorového vozidla do jeho výlučného vlastníctva a zároveň sa domáhal uloženia mu povinnosti vrátiť žalobkyni sumu 4.600,- €. V písomnom vyjadrení k stanovisku žalobkyne žalovaný uviedol, že sa mieni domáhať vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 9.010,- € vrátane náhrady škody, ktorú mu žalobkyňa spôsobila tým, že ho uviedla do omylu a na jeho úkor sa obohatila a v prípade, že žalobkyňa chápe ním poskytnuté finančné prostriedky ako dar, žiadal o vrátenie daru v zmysle § 630 OZ pre hrubé porušovanie dobrých mravov zo strany žalobkyne, ktorá ho podviedla. Dňa 20.5.2014 sa protinávrom domáhal, aby mu súd uložil povinnosť vydať žalobkyni motorové vozidlo oproti povinnosti žalobkyne zaplatiť mu sumu

8.200,- € s 8,75 % úrokmi z omeškania od 3.11.2012 do zaplataenia. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie „vyhodnocoval celkové vyznenie procesného útoku žalovaného a zvažoval, či je spôsobilé prehy sporu“, riadiac sa pritom vo svojich úvahách názorom, že by to tak mohlo byť, pokiaľ by aj druhá strana sporu (žalobkyňa) v priebehu celého konania nepodávala taktiež rozporné tvrdenia a vyjadrenia ohľadne darovania finančných prostriedkov a výpomoci žalovanému či ohľadne svojej nesolventnosti, ktoré súd nemohol nechať bez povšimnutia a podľa posúdenia súdu nemožno prijať záver, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno na tvrdenú skutočnosť darovania. Žalobkyňa najskôr tvrdila, že nemala finančné prostriedky na kúpu motorového vozidla, neskôr uviedla, že nebola menej solventná a finančne zabezpečená než žalovaný, nakoľko pracovala 6 rokov v Rakúsku a mala príjem vysoko prevyšujúci príjem dobre zarábajúceho človeka v SR. Tvrdila tiež, že dňa 26.8.2011 jej banka poskytla úver, za tým účelom si dňa 9.8.2011 (teda 4 dni po kúpe vozidla) založila účet a previedla v dvoch splátkach peniaze (dňa 30.8.2011 a 5.9.2011) na účet žalovaného preto, aby mu finančne vypomohla, i keď podľa jej výpovede dňa 4.8.2011 videla, že žalovaný disponuje vyššou čiastkou ako sumou 13.000,- €, ktorú prevzala od neho doma v kuchyni. Neskôr uviedla, že suma 4.750,- € ňou poukázaná na účet žalovaného v dvoch splátkach nie je výpomocou, ale pôžičkou žalovanému s tým, že peniaze jej mal vrátiť, avšak lehota na vrátenie dohodnutá nebola. Zároveň popierala, že by mala voči žalovanému nejaké dlžoby, avšak neobjasnila súdu, z akého dôvodu mu potom bola ochotná v októbri 2011 vydať splnomocnenie na prihlásenie motorového vozidla na jeho osobu a aby sa on stal jeho vlastníkom. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa peniaze na kúpu vozidla nedostala darom a preto je povinná ich žalovanému vrátiť. K obrane žalobkyne poukazujúcej na korešpondenciu medzi stranami sporu, v ktorej žalovaný skutočnosť darovania nespochybnil a vyzval ju na vrátenie daru v zmysle § 630 OZ, súd neprihliadol, pretože mal za to, že žalovaný v korešpondencii so žalobkyňou len reagoval na jej výzvu v tom zmysle, že vrátenie daru požaduje len ak žalobkyňa (teda nie on) chápe poskytnuté finančné prostriedky ako dar. Podľa názoru súdu prvej inštancie pravdivosti tvrdení žalobkyne nenasvedčujú ani úkony, ktoré robila bezprostredne po kúpe vozidla a skutočnosť, že dňa 9.8.2011, teda štyri dni po kúpe vozidla (vraj za darované peniaze žalovaným), vybavovala v banke absolútne nevýhodný úver preto, aby žalovanému urgentne finančne pomohla, pričom peniaze mu neposkytla naraz, čo evokuje skôr splátky ako nevyhnutnú výpomoc, a neuveril tvrdeniam žalobkyne, aby v krátkom časovom intervale 4 dní ju žalovaný obdaroval a zároveň sa dostal do finančnej tiesne, ktorú mohol preklenúť len finančnou výpomocou zo strany žalobkyne. Žalovaný preukázal, že v mesiacoch august a september 2011 peňažnú výpomoc nepotreboval, keďže inžinierske siete na svojej nehnuteľnosti realizoval až v r. 2013, pričom v júli 2011 (mesiac predtým, ako mu žalobkyňa časť finančných prostriedkov z úveru previedla na jeho účet) mal na svojom účte sumu 47.000,- €. Súd uveril tiež tvrdeniam žalovaného, že žalobkyňa nebola schopná uhrádzať pôžičku, preto sa dohodli, že auto bude prepísané na neho a on jej vráti sumu 4.600,- €. Pokiaľ žalobkyňa svoj súhlas s prevodom vlastníctva vozidla na žalovaného podmieňovala tým, že žalovaný jej zaplatí sumu 13.000,- €, ktorú jej mal dňa 5.8.2011 darovať, súd takú požiadavku žalobkyne považoval za odporujúcu dobrým mravom a uviedol, že ak sa žalobkyňa stala vlastníčkou motorového vozidla za peniaze jej darované žalovaným, nebol žiadny dôvod vydávať žalovanému splnomocnenie a prepisovať na neho auto, aktuálne by to bolo iba v prípade, ak skutočne nebola schopná požičané peniaze žalovanému vrátiť a riešením pre ňu bolo zbaviť sa dlhu vydaním predmetu kúpy žalovanému. Na podklade uvedenej úvahy súd prvej inštancie dospel k záveru, že strany sporu uzavreli zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 OZ, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi pôžičku na kúpu motorového vozidla, peniaze jej odovzdal a žalobkyňa ich prevzala (čo nebolo medzi stranami sporné), žalobkyňa mu v splátkach vrátila sumu 4.600,- €, a preto je povinná zaplatiť žalovanému dlžnú sumu 8.200,- €, ktorá predstavuje rozdiel medzi výškou pôžičky (13.000,- € a zaplattenou sumou 4.600,- €, po odrátaní sumy 200,- €, ktorú predajca MV zaslal na účet žalovaného (na pokyn žalobkyne) z titulu zľavy z kúpnej ceny, pretože zakúpené osobné motorové vozidlo nemalo tempomat. Z uvedených dôvodov súd vzájomnej žalobe žalovaného ako plne odôvodnenej v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému 8.200,- € spolu s úrokmi z omeškania v ním požadovanej výške 5,25 % ročne počnúc od 20.5.2014 (doručenie protinávrhu žalobkyne) do zaplataenia. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vzhľadom na čiastočný úspech strán rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa, v ktorom opísala doterajší priebeh konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom, poukázala na dôvody rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co 300/2015-272 zo dňa 1.3.2017 a podrobne citovala pokyny a právny názor odvolacieho súdu vyslovené v tomto rozhodnutí. Mala za to, že súd prvej inštancie sa v ďalšom konaní neriadil vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a jeho pokynmi, rovnako nevzal do úvahy jej

tvrdenia a skutočnosti uvedené v písomnom vyjadrení k protinávrhu žalovaného zo dňa 5.6.2017 a neuviedol k nim svoje právne/názorové stanovisko, v ktorom odmietla tvrdenia žalovaného a nesúhlasila s nimi, uviedla tiež, že žalovaný svojim listom zo dňa 9.12.2011 prostredníctvom splnomocneného advokáta nespochybnil skutočnosť darovania finančných prostriedkov vo výške 13.000,- € a zároveň ju vyzval na vrátenie týchto peňazí s poukazom na ust. § 630 OZ, na ktorý dôkaz poukázal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí č.k. 11Co/300/2015. Tvrdila, že sa jedná o finančný dar a v takom prípade sa nemôže jednať o pôžičku a ak sa nejedná o pôžičku, nevzniká jej povinnosť žalovanému zaplatiť sumu 8.200,- € s prísl. Poukázala na to, že žalovaný počas trvania súdneho sporu menil stanoviská a podal dva rozdielne protinávrhy, ďalej že svoju povinnosť uloženú mu právoplatným rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 23.3.2015 č.k. 8C/8/2012-209, ktorý nadobudol právoplatnosť 29.5.2017 a vykonateľnosť 2.6.2017, si nesplnil a osobné motorové vozidlo jej nevydal do 3 dní od právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku, preto podala návrh na exekúciu a exekučné konanie bolo ukončené vydaním osobného motorového vozidla dňa 27.7.2017. Opätovne vytkla súdu, že neriadil sa pokynmi a právnym názorom odvolacieho súdu, aj keď ním bol viazaný, napr. nevzal do úvahy skutočnosť darovania finančných prostriedkov vo výške 13.000,- € žalovaným, zmeny v jeho skutkových tvrdeniach v priebehu sporu a neprihliadol na to, že v poradí druhým protinávrhom sa žalovaný domáhal plnenia na základe iného skutkového deja, než aký vymedzil v prvom protinávrhu a pod., pretože v opačnom prípade by súd nerozhodol v jej neprospech. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu pritom sankciou za procesné klamstvo môže byť v koncepte voľného hodnotenia dôkazov a materiálneho vedenia sporu prehra sporu. Uviedla, že úver vo výške 5.000,- € bol určený pre potreby žalovaného ako pomoc, nie pôžička ako to uvádza súd prvej inštancie vo svojich výrokoch a rovnako nepravdivo uvádza, že žalobkyňa svoje tvrdenie neskôr zmenila. Tvrdenie súdu, že išlo o dve splátky, lebo sa jedná o pôžičku je rovnako nepravdivé, lebo internet banking neumožňoval v tom období prevod celej sumy a maximálna možná výška prevodu bola 3.000,- €. Žalovaný od nej podvodným spôsobom vylákal sumu 4.750,- €, keď tvrdil, že potom, ako jej daruje finančné prostriedky na kúpu osobného motorového vozidla, mu toho veľa neostane a že z BSM mu exmanželka mala vyplatiť 20.000,- €, že ako vlastník nehnuteľnosti zatiaľ nedisponuje výpisom z katastra nehnuteľností a preto nemôže uzavrieť úverovú zmluvu a vyriešiť si tak inžinierske siete (vyriešenie inžinierskych sietí podľa tvrdení žalovaného malo predstavovať finančnú čiastku cca 5.000,- €), čím ju priviedol do omylu, o čom svedčia i dôkazy, ktoré súdu predložil a z ktorých vyplýva, že mal dostatok finančných prostriedkov (v skutočnosti mal vyplatené z BSM sumu 50.000,- €, a nie 20.000,- €, ako tvrdil) a že skutočne riešil inžinierske siete. Mala za to, že v napadnutom rozsudku absentuje nestrannosť a naopak prevládajú predsudky, okresný súd obzvlášť závažným a neetickým spôsobom nepravdivo reprodukoval svoje názorové tvrdenia na jej vyjadrenia v písomnom vyjadrení k pojednávaniu zo dňa 21.5.2012 a k výpovedi žalovaného na pojednávaní. Mala za to, že výroky odôvodnenia rozsudku okresného súdu sú hrubým zásahom do jej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a sú hanobením jej mena, preto s poukazom na čl. 19 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 ústavy SR podala sťažnosť predsedovi okresného súdu proti neetickému a neadekvátnemu postojú sudcu, v ktorej poukázala na obzvlášť závažné porušenie základných ľudských práv v súvislosti so zásahom do jej ľudskej dôstojnosti rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, jeho obsahom a výrokmi, poukázala na zlyhanie sudcu v rovine etickej a žiadala o vylúčenie sudkyne z prejednávania veci, avšak jej žiadosti nebolo vyhovené a sťažnosť bola posúdená ako neopodstatnená. Trvala na tom, že rozsudok nie je zákonný a spravodlivý a okresný súd obzvlášť závažným spôsobom porušil jej základné ľudské práva. Podľa žalobkyne nerešpektovaním čl. 144 ods. 1 ústavy zo strany zákonného sudcu a rovnako aj zo strany predsedu okresného súdu (sťažnosť považoval za neopodstatnenú) je ohrozená dôvera v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov, čo je jednou zo základných povinností sudcu, jedná sa o porušenie základných povinností sudcu v zmysle § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príseďiacich a porušenie zásad sudcovskej etiky, ako aj základných princípov demokratického a právneho štátu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že jej nevznikne povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 8.200,- € s prísl. a súčasne žalovanému bude uložená povinnosť zaplatiť jej sumu vo výške 4.750,- € ako aj sumu 1.340,- € (zaplatené havarijné poistenie, PZP) a zaplatiť jej náhradu trov pôvodného konania.

7. Žalobkyňa podala odvolanie i proti dopĺňaciemu rozsudku, v ktorom poukázala na to, že so späťvzatím protinávrhu žalovaného ako takým nesúhlasila a ako dôvod uviedla, že proti rozsudku zo dňa 9.10.2017 podala v zákonnej lehote odvolanie a na tejto veci/skutočnosti by nechcela nič meniť, ďalším dôvodom by mohli byť percentuálne zmeny v protinávrhu žalovaného, zmeny v jeho skutkových tvrdeniach a klamlivé tvrdenia, na ktoré poukázal aj krajský súd vo svojom rozsudku zo dňa 1.3.2017 a žiadala opätovne zvážiť čiastočné späťvzatie protinávrhu pre vyššie uvedené dôvody.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) nepripustil zmenu žaloby spočívajúcu v rozšírení uplatneného nároku o zaplatenie sumy 4.750,- € a 1.340,- €, ktorú žalobkyňa navrhovala v podanom odvolaní, lebo podľa ust. § 371 CSP zmena žaloby v odvolacom konaní nie je prípustná a prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutom výroku o zastavení konania o vzájomnej žalobe v časti úrokov z omeškania je vecne správny, preto ho v tomto výroku potvrdil podľa ust. 387 ods. 1, 2 CSP a v ostatnej časti podľa zistenia odvolacieho súdu nie sú splnené podmienky na potvrdenie rozsudku (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP), preto rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že vzájomnú žalobu žalovaného zamietol.

9. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 26.5.2021 o 10.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. 215/II. p., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

10. Z obsahu odvolania žalobkyne vyplýva, že odvolaním uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, v rámci ktorých namietala nesprávnosť skutkových zistení a nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP týkajúci sa skutkových väd rozhodnutia (nesprávnych skutkových zistení), je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

12. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením [odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP] je omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

13. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a predchádzajúce konanie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je plne opodstatnené.

14. Ust. § 150 CSP zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaražuje bremeno tvrdenia, povinnosť predložiť skutkové tvrdenia pravdivo a úplne. Povinnosť tvrdiť „úplne“ je logickým doplnením povinnosti tvrdiť „pravdivo“. Znamená to, že strana nesmie zamlčať skutkové tvrdenia, o ktorých vie. V tejto súvislosti nie je rozhodné, či strana sporu úmyselne klamala alebo či bola presvedčená o pravdivosti toho, čo tvrdila (tvrdenia boli nepravdivé objektívne). Nesplnenie tejto povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu

procesnoprávnu sankciu v podobe prehry sporu, čo sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci (pozri Števček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, C.H.Beck v Prahe, 2016, s. 569).

15. S bremenom tvrdenia súvisí posúdenie dôkazného bremena, ktoré je súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov (pozri k tomu II.ÚS 400/09), avšak zahŕňa aj aplikáciu a interpretáciu hypotézy hmotnoprávnej normy, od ktorej sa odvíja rozloženie dôkazného bremena. V rámci dokazovania platí zásada (§ 132 v spojení s § 185 ods. 1 CSP), že každá strana musí uniesť bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje. Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Správne rozloženie dôkazného bremena vedie k vymedzeniu zisťovaných skutočností a je nevyhnutným predpokladom pre správne uplatnenie zodpovednosti účastníka za neunesenie dôkazného bremena, a tým vedie priamo aj k obsahu výroku rozhodnutia vo veci samej. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie (porov. Števček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 570, 696).

16. Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke uzatvorenej podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka sú dohoda o predmete pôžičky a o čase jej vrátenia, pričom forma tohto dvojstranného právneho úkonu nie je predpísaná, preto postačí aj ústna dohoda. Pojmovým znakom zmluvy o pôžičke je určenie zmluvných strán (veriteľ a dlžník), prenechanie druhovo určenej veci, ktorá je predmetom zmluvy, dočasnosť zmluvného vzťahu a povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu. Súčasne platí, že zmluva o pôžičke má reálnu (teda nie iba konsenzuálnu) povahu, čo znamená, že vznik pôžičky predpokladá nielen dohodu strán o poskytnutí druhovo určenej veci, ale aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky dlžníkovi (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2217/2003, 29Cdo 2090/2009 z 15.6.2010). Z hypotézy hmotnoprávnej normy uvedenej v ust. § 657 OZ vyplýva, že v spore o vrátenie požičaných peňazí nesie veriteľ bremeno tvrdenia a preukázania, že s dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že na základe nej odovzdal dlžníkovi predmet pôžičky a dlžník mu pôžičku riadne a včas nevrátil. Ak neunesie veriteľ (žalobca) bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto smere, musí rozhodnutie vyznieť v jeho neprospech a súd sa už nemusí ďalej zaoberať pravdivosťou tvrdení, ktoré sú súčasťou procesnej obrany žalovaného dlžníka a za tým účelom vykonávať dokazovanie.

17. V posudzovanej veci súd prvej inštancie nesprávne, v rozpore s ust. § 657 OZ, predpísanými procesnými pravidlami a uvedenými zásadami ustálenými v aplikačnej praxi posúdil otázku bremena tvrdenia a unesenia dôkazného bremena stranami sporu a nesprávnym spôsobom vyhodnotil tvrdenia strán a vykonané dôkazy, pokiaľ dospel k právnomu záveru, že žalovaný v danom spore uniesol dôkazné bremeno na svoje tvrdenie o uzavretí zmluvy o pôžičke so žalobkyňou v zmysle § 657 OZ, na základe ktorej poskytol žalobkyňu pôžičku na kúpu motorového vozidla. Úvaha súdu prvej inštancie a jeho postup pri hodnotení sporných tvrdení strán, predovšetkým pri posúdení rozporných tvrdení žalovaného vo vzťahu k rôznym nárokom, ktoré žalovaný uplatňoval v danom spore opakovanými vzájomnými návrhmi na podklade odlišného skutkového deja a ním tvrdých podstatných skutočností, sa vymyká procesným pravidlám a zásadám ustáleným v aplikačnej praxi. Nemožno preto súhlasiť so spôsobom právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie, ktorý v skutkových okolnostiach vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán i nesprávny právny záver, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno na svoje tvrdenia a nárok uplatnený vzájomnou žalobou v danom spore preukázal.

18. Odvolací súd už v rozsudku č.k. 11Co/300/2015-272 zo dňa 1.3.2017, ktorým zrušil predchádzajúci rozsudok 8C/8/2012-209 zo dňa 23.3.2015 v napadnutých výrokoch, ktorými bolo vzájomnému návrhu žalovaného vyhovie, akcentoval potrebu v ďalšom konaní skúmať podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke v zmysle ust. § 657 OZ podmieňujúcich existenciu daného vzťahu, ale tiež povinnosť súdu prvej inštancie prihliadnuť na zmeny v skutkových tvrdeniach žalovaného počas trvania sporu a na to, že v poradí druhým protinávrom sa domáhal plnenia na základe iného skutkového deja (skutku), než aký vymedzil v prvom protinávrom (o ktorom súd v tomto spore už právoplatne rozhodol tak, že protinávrom žalovaného zamietol), a to pri aplikácii ust. § 101 ods. 1 O.s.p. (od 1.7.2016 ust. § 149 až § 154 Civilného sporového poriadku), podľa ktorých strany sporu sú povinné prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Uviedol tiež, že účastník (strana sporu) je povinný (aj podľa novej úpravy v Civilnom sporovom poriadku, § 132 CSP) tvrdiť (pravdivo a úplne) rozhodujúce skutočnosti a

navrhnutí dôkazy na preukázanie tých právne významných skutočností, ohľadom ktorých má bremeno tvrdenia (ktoré sú podľa hmotného práva v jej záujme). Pritom posúdenie, ktorá zo strán má dôkazné bremeno na preukázanie určitých skutočností, je možné iba pri znalosti hmotnoprávneho predpisu, ktorý súd aplikuje na zistený skutkový stav. Súdna prax vykladá pojem dôkazného bremena tak, že sa nim rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že počas konania vykonanými dôkazmi neboli preukázané jeho tvrdenia, a preto muselo byť rozhodnuté v jeho neprospech. V tejto súvislosti poukázal na to, že predmet konania (sporu) nie je vymedzený len žalobným návrhom (petítom), ale tiež skutkovými tvrdeniami (skutkom), ktorými bol nárok uplatnený a odôvodnený, a týmto vymedzením je súd v zásade viazaný. Podstatu skutku (skutkového deja) treba vidieť predovšetkým v spôsobe účasti účastníkov (a to vo všetkých formách jej prejavu) na určitej udalosti a následku, ktorý bol ňou spôsobený a ktorý následok v podobe vzniku (zmeny, či zániku) občianskoprávneho vzťahu umožňuje z prejavov vôle konajúcich osôb vymedziť okolnosti tvoriace skutok. K požiadavkám každej žaloby patrí pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich (relevantných) skutkových okolností zakladajúcich (a preukazujúcich) tvrdený nárok (právo), o ochranu ktorého sa žiada.

19. Súd prvej inštancie sa právnym názorom odvolacieho súdu v ďalšom konaní neriadil a v rozpore s ním, pod vplyvom nesprávneho nazerania na jednu zo základných procesných povinností strany sporu, a to povinnosť (pravdivo a úplne) tvrdiť, na otázku dôkazného bremena a jeho rozloženie medzi stranami sporu, dospel k nesprávnemu záveru o dôvodnosti nároku žalovaného uplatneného vzájomnou žalobou. Tento právny záver súd prvej inštancie vyvodil aj napriek zisteniu, že žalovaný v priebehu celého konania menil svoje stanoviská a uvádzal rozporné skutkové tvrdenia v rámci svojej procesnej obrany i prostriedkov procesného útoku vo vzťahu k nárokom, ktoré uplatňoval v tomto spore opakovane podávanými vzájomnými návrhmi, čo súd prvej inštancie aj skonštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 34 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Je zrejmé, že v posudzovanom prípade rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré boli určujúce pre právnu kvalifikáciu peňažného nároku uplatneného protinávrhom žalovaného zo dňa 20.5.2014 (o ktorom súd rozhodol napadnutým rozsudkom), žalovaný netvrdil jednoznačne, dostatočne substancovane, pravdivo a úplne vo svojich procesných úkonoch a prednesoch v rámci svojej obrany v priebehu trvania sporu, pričom vo svojom prvom protinávru, ktorý bol právoplatne zamietnutý už rozsudkom 8C/8/2012-81 zo dňa 5.11.2012 (o určenie, že motorové vozidlo je v podielovom spoluvlastníctve strán, zrušenie podielového spoluvlastníctva a jeho prikázanie do jeho výlučného vlastníctva), skutočnosť poskytnutia pôžičky žalobkyni v rámci opisu rozhodného skutkového deja (skutku), žalovaný ani len nespomenul.

20. Podľa posúdenia odvolacieho súdu v konaní zistené skutočnosti, predovšetkým však nedostatočné, rozporné a klamlivé skutkové tvrdenia žalovaného, odôvodňujú prijať záver, že žalovaný v danom spore neuniesol bremeno tvrdenia a nepreukázal uzavretie zmluvy o pôžičke so žalobkyňou a ním tvrdenú (žalobkyňou kvalifikovane popretú) skutočnosť, že sumu 13.000,- € na kúpu osobného motorového vozidla v r. 2011 žalobkyni požičal, a nie daroval a že žalobkyňa je povinná mu dlžnú sumu titulom poskytnutej pôžičky vrátiť. Ako už bolo uvedené, nesplnenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strany je v civilnom procese sankcionované a prejavuje sa procesnou zodpovednosťou strany sporu za výsledok konania v podobe prehry sporu a nepriaznivého meritórneho rozhodnutia vydaného v neprospech strany sporu, v danom prípade žalovaného, ktorý si nespĺnil základnú procesnú povinnosť a neuniesol bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom.

21. So zreteľom na uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu v danej dôkaznej situácii preto boli (sú) splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie v prospech žalobkyne, preto odvolací súd pri splnení procesných podmienok podľa ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že vzájomnú žalobu žalovaného ako nedôvodnú zamietol.

22. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Žalobkyňa mala v spore vedenom na základe podanej žaloby o vydanie huteľnej veci, ako aj v konaní o vzájomnej žalobe žalovaného plný procesný úspech, a preto odvolací súd v súlade s cit. ust. § 396 ods. 2 v spojení s ust. § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP rozhodol o trovách celého konania tak, že priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, trov konania o vzájomnej žalobe žalovaného a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).